

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szobotica, PÉNTEK 1923. április 27.

112. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

Az örökös rém

Benes, Csehszlovákia külügyminisztere a prágai nemzetgyűlésen beszámolt arról, hogy a cseh kormány a magyar kormány javaslatára hozzájárult ahhoz, hogy egyes bizottság vizsgálja felül, kiket terhel a felelősség annak a határincidensnek megtörténtében, mely most a két ország között feszültté tette a politikai viszonyt és megszakította a közlekedést. Benes azonban nemcsak azt jelentette be, hogy a egyes bizottság kiküldéséhez hozzájárul. Azt is mondotta: Állandóvá kellene tenni a egyes bizottság működését, hogy minden fölmerülő incidensnél minden előzetes diplomáciai tárgyalások nélkül nyomban elfogulatlanul és részrehajlás nélkül meg lehessen állapítani: kit terhel a felelősség és kit terhel az elégtétel kötelessége.

Ha nem a kisanant egyik vezető politikusa mondotta volna, aki pedig nem a ködös elméletek számára szokott légvárakat tervezni, hanem hozzá lehet ahhoz szokva, hogy cselekedetkévé váló gondolatai és terveit, akkor is a békevárás örömeivel kellene fogadni ezt a tervet. A magyar-cseh határon a határőrök összeverekednek és az egyik cseh katona meghal. E halál nyomában, aminek talán csak ostoba indulat, vagy fékezhetetlen vetélkedés volt az alapja, feszültté válik két ország közt a viszony. A Magyarországból Cseh szlovákiába igyekvő utasokat lezárlatják a vonatról, Csehszlovákiában megkezdődnek a kitartások, a magyar külügyminiszter a represszákkal szemben ellenrepresszákat helyez kilátásba. A béke partjai könnyebben omlanak össze, mint a kártyavár. — A beogradi sajtó már azt követeli a kormánytól, hogy az SHS. királyság kormánya azonosítsa magát a prágai kormány követelésével és eljárásával. S azt már ismerjük a múltból, hogy mik a következményei s milyen a végrehajtás módja az ilyen állásfoglalásnak.

Nem lehet halogatni tovább ennek a bizottságnak felállítását. Az utódállamok népének nyugalma nem engedheti azt meg, hogy egyes embereknek ostobasága, vagy gonosz indulata miatt megzavarodhasson az országoknak egymáshoz való viszonya, a népek békéje, hogy azért, mert valaki kurta kocsmával tévesztette össze a határon felállított őrházat, családok békéjét düljék fel, existenciák pusztuljanak el, kenyérkeresetüktől, lakásuktól foszszanak meg békés és jószándéku polgárokat s a retorzió középkori büntetési módjával sújtsák az ártat-

lanok tömegeit. A mai rend kicsit hasonlít ahhoz, mint ha az asztagon dolgozó munkások számára kötelezővé tennék — a cigarettázását. Tűzrendészeti szabályokat kellene kötelezővé tenni Közép-Európában, ahol együletes, a túrelmetlenség s a kapzsiság olyan mérhetetlen sok gyuananyagot halmazott föl. Az epidémiák ellen védekeznek a hatóságok, a kolera és pestis ellen falanksszá alakul a veszély napjaiban egész Európa. Miért nem lehet a háború epidémiája ellen is ilyen szervezeten, ilyen fölvilágosultán védekezni? Miért kell fentartani azt az állapotot, hogy emberek százezreinek békéje, nyugalma, kenyere, lakása ismeretlen határőrök csetepatés kedvteléseivel muljon? Amikor a megmérgezett közszellem

ugyis félelmetesen reagál a legkisebb ingerlésre s a bosszu, amelyik nem tudta kitombolni magát, kitágult szemekkel s fölémelt ököllel keresi az alkalmat, hogy lecsaphasson.

Nem lehet senkinek sem érdeke az, hogy állig vasban álljanak az utódállamok, hogy az első szemrebbénésre fölszaggassák a sinek alig begyógyult testét s letépjék a táviródrótokat, hogy az éjszakáinkat nyugtalanná, a nappalainkat hajszássá tegye az a gondolat, hogy mi történhetik akkor, ha valahol a határszélen egy katona, aki sűrűbben nézte a pohár fenekét, mint a szolgálati szabályzatot, virtuskodásból, — vagy pedig gonosz könnyelműségből belelő egy buta golyót a levegőbe.

Meghiúsul a demokratákkal való koalíció

A demokraták feltételei kizárják a további tárgyalásokat Protics a homogén radikális kormány megalakítása mellett

A belpolitikai válság csütörtökön se jutott túl a holtpontra, amelyen már néhány napja vesztegel. Az utolsó napon is tovább folyt a játék a radikálisok és demokraták között a koalíció megalakítása körül, amelyet azonban egyik párt sem vesz komolyan és főképpen az erősebb fél, a radikálisok részéről mind nyíltabban jut kifejezésre az az álláspont, hogy nem lehet a demokratákkal koalícióra lépni. Ez az álláspont a legtöbb más politikai párthoz is népszerű, mert a koalíció megalakulása és főleg az a körülmény, hogy a demokraták kapnák a belügyi tárcát, erőszakos közgazdást jelentene Horvátországban, amittől pedig mindenki húzódik. Hallhatók ugyan olyan hangok is, hogy a demokratákkal való ideiglenes koalíció a jogfolytonosság helyreállítása és az alkotmányból való feladatok teljesítése szempontjából hasznos volna és csak ezeknek a feladatoknak a likvidálása után kellene a belpolitikát más alapokra fektetni. Ennek a véleménynek azonban nincs sok visszhangja és érdekes, hogy amíg a demokraták lepek úgy Beogradban, mint Zagrebban olyan híreket terjesztenek, hogy a koalíció létrehozása csak néhány nap kérdése, sőt már azt is hírül adták, hogy Davidovics fog megbízást kapni kormányalakításra, addig Zagrebban se hisznek ezeknek a híreknek és bíznak abban, hogy homogén radikális kormány fog alakulni.

Protics a demokratákkal való koalíció ellen

A Novosii jelentése szerint a király a politikusok meghallgatása során alkalmat talált arra, hogy

Protics Sztójánt is meghallgassa. A király ugyanis elküldte titkárát a beteg Proticshez, hogy egészségügyi állapota iránt érdeklődjék. Protics felhasználta ezt az alkalmat, hogy kifejtse véleményét a politikai válsággal kapcsolatban és arra kérte a titkárt, hogy azt tolmácsolja a királynak. Hír szerint Protics Sztóján kijelentette, hogy a radikális-demokrata koalíció megalakítását a legszerencsétlenebb megoldásnak tartja, mert ez Pribicevics érvényesülését jelentené, ami kihívás lenne a horvátok és szlovének ellen és a helyzetet teljesen elmérgesítené. Protics szerint is a homogén radikális kormány megalakítása volna a legkedvezőbb, annál is inkább, mert a blokk se okozna nehézségeket a kormánynak, abban a reményben, hogy a megkezdett tárgyalásokat a radikálisok folytatni fogják.

A demokraták feltételei megghiúsítják a koalíciót

Mint már tegnap jelentettük, a demokratáknak csütörtök reggel kellett volna választ adniok Pasics miniszterelnök legutóbbi ajánlatára. Mivel azonban szerdán nem fejezték be a demokraták tárgyalásait, ezért Davidovics csütörtökön közölte Pasics miniszterelnökkel, hogy csak később fogja közölni a demokraták választát.

A demokratapárt csütörtökön délelőtt folytatta szerdán megkezdett tanácskozásait és megállapított azokban a feltételekben, amelyek mellett a koalícióban részt venne. Ezek a feltételek a következők: A demokraták hét miniszteri tárcát követelnek, köztük a belügyi tárcát is, valamint a miniszterelnökhelyettesi állást és a parlament elnöki székét is. Követelik to-

vább valamennyi elbocsátott demokrata tisztviselő visszavételét és azt, hogy a választási terrorban bűnös radikális tisztviselőket bocsás-sák el állásukból. Végül követelik, hogy az új kormány kiáltványában kifejezetten bennfoglaltassék az, hogy a koalíciós kormány fogja az új választásokat kiírni. A kormány programjának megszüntetésétől Marinkovics Voja fejtegetése után a demokraták elálltak, mert ez népszerűtlen volna.

A demokratapárt ülése délelőtt fél tizenkettőkor ért véget s utána egy bizottságot küldtek ki, amelynek tagjai közt szerepelt Davidovics, Pribicevics, Marinkovics Voja és Kumanudi is és ez a bizottság szövegezte meg a radikálisoknak adandó választ. Pasics miniszterelnök fél 12 órakor kihallgatáson volt a királynál, majd délután találkozott Davidovicsal, aki átadta neki a demokraták választát.

A demokraták követeléseit szem-melláthatólag olyanok, hogy lehetlenné teszik a radikálisokkal való további tárgyalásokat és a demokrata klub ülése után azonnal nyilvánvalóvá lett, hogy ezek után megszűnnek a koalíciós tárgyalások.

A radikális klub ülése

Csütörtök délután a radikális képviselők ülést tartottak, amely rövid ideig tartott. Már az ülést megelőzően meglehetősen élénk és izgatott volt a hangulat a képviselők között a demokraták feltételei miatt. Mikor az ülésre Pasics megérkezett, meglehetősen idegesen fogadták. Pasics, akinek valamennyire sikerült a hangulatot lecsillapítani, rövid beszédben közölte a képviselőkkel, hogy a kormányalakítási tárgyalások még olyan stádiumban vannak, hogy egyelőre részletes jelentést nem tehet. Elmondta, hogy közölték vele a demokraták feltételeit, amelyekről miniszterteráseival tanácskozni fog. Bejelentette, hogy két nap múlva részletesen beszámol a politikai helyzetről.

Pasics beszéde után, több képviselő kérdést intézett hozzá, hogy miért folytat a demokratákkal koalíciós tárgyalásokat, amikor a párt ellene van a demokratákkal való együttműködésnek. Pasics válaszában kijelentette, hogy a helyzet súlyos és éppen ezért nyugodtságra és türelemre van szükség. Pasics válasza után a tárgyalást befejezték.

Ilymódon a demokraták feltételei nem kerültek megvitatásra, amit politikai körökben visszautasításnak magyaráznak.

Pasics a királynál

A radikális klub ülése után Pasics délután 5 órakor az udvarba ment és kihallgatáson jelent meg a királynál. Hat órakor újra meg-

jelent az uralkodónál, akinél rövid ideig tartózkodott. A kihallgatások eredményéről egyelőre semmit sem tudnak.

A demokraták nem biznak abban, hogy a koalíció létrejön

A demokraták az esti órákban négy számban összesereglettek parlamenti klubjukban, ahol élénken tárgyalták a politikai helyzetet. A képviselők közt általában lehangoltságot keltett az, hogy a radikálisok nem tárgyaltak a demokratáppárt feltételeiről. A párt nagyrészenek az a véleménye, hogy a koalíció nem fog létrejönni.

A többi pártok csütörtökön nem tartottak ülést. Valamennyien a demokraták és radikálisok közti tárgyalások befejezését várják. A radikálisok és klerikálisok közti bizalmas tárgyalásokat azonban a csütörtöki napon is folytatták.

Az állami jelzálogbank megkapja a svejci kölcsönt

Beogradból jelentik: Az állami jelzálogbanknak a svájci pénzcsoporttal megkezdett kölcsöntárgyalásai sikerrel záródtak le. Markovics Bogdán, a jelzálogbank igazgatója visszaérkezett Beogradba, miután a tárgyalásokat elvileg befejezte egy nagyobb arányú kölcsönre is, melynek nagyságát, lejárátát és egyéb feltételeit még nem állapították meg.

A jelzálogbank sürgős szükségleteinek kielégítésére egy rövid lejáratú kölcsönt máris lekötött Markovics igazgató. Ez a kölcsön ötmillió svájci frankról szól, három évi időtartamra 8 és fél százalékos kamattal, al pari árfolyamon.

Az összeg felét azonnal megkapja az állami bank.

Az új kölcsön lekötése gazdasági körökben kedvező hatást keltett, mert az építkezés újabb fellendülését várják tőle. Csak az a kérdés nyugtalanítja a kölcsönigényelőket, hogy az állami bank nem fogja-e svájci frankban adni az új kölcsönöket, amely körülmény esetleg a valuta hullámszám folyamán károkat okozhat a kölcsönvevőknek.

Jakubecz ur imádsága

Irla: Kosáryné Réz Lola

A fiu az ágyban feküdt. Nyöszörgött halkán. Szép sudár, hosszú fiu volt, a lába az ágy fáját érte, a feje fönt volt a vánkoson. Az arca szelid és mégis fűs. A homloka pedig szinte világított, amint ott hevert mozdulatlanul.

Csak nyöszörgött, nyöszörgött, mint valami kisgyerek. Tehetetlen kezét magasra emelve tartotta a doktor. Az anyja pedig ott gubbasztott a lábainál.

— Meggyógyul, doktor ur?

A doktor ráförmedt:

— Nem vagyok én a jó Isten, hogy mindent tudjak. Honnan tudjam én? Legyen csöndben most és ne szípjogjon, nem hallom jól a lélekzetét.

És az öregasszony csöndes lett egészen és nem szípjogott többé. Várt összeszertett kézzel, míg az orvos megszólal újra.

— Nna, — mondta végre. Visszatette a takaróra a fiu kezét és megsimogatta az arcát, olyan szeretettel, hogy az anyóka úgy érezte, meghasad a szíve fájdalmában. A kótyonyét gyűrte a szájaiba, hogy csöndesen maradjon.

— Nna talán meggyógyul. Nem kell úgy sírni, öreganyám.

Szépen, szeliden beszélt és ez rossz fel volt nála, mindenki tudta. De az anyóka nem gondolt erre. Felemelte hozzá a kezét és úgy kérte, mondjon valami jó orvosságot. A doktor lecsüggesztette a fejét és a padlót nézte, valami papirdarabkát taposott nagy figyelemmel.

Sztrájkba lépnek a romániai köztisztviselők

Letartóztatták a tisztviselő-szervezet vezetőségét

Vasárnap vette kezdetét Bukarestben az országos tisztviselő kongresszus, amely hivatva volt arra, hogy a nehéz sorsban tengődő elkeseredett állami tisztviselők követeléseiket ultimátumszerűleg közöljék a kormánnyal. A kongresszus lefolyásáról részletes tudósítás nem érkezett. Egy brassói jelentés azonban váratlan és meglepő fordulatról számol be.

Az állami tisztviselők és alkalmazottak fizetésjavítási mozgalma, amely az utóbbi időben hatalmas hullámokat vert, szerdán érte el tetőpontját, amikor is egy ötszáz kiküldöttből álló gyűlés proklamálta az általános sztrájkot. A kormány elrendelte a mozgalom élén álló vezetők letartóztatását, aminek következtében a tisztviselő-kongresszus végrehajtó bizottságának összes tagjait és Scina táblabíróit, az országos szövetség elnökét letartóztatták és rendőri őrizetbe helyezték.

Szerdán az állami tisztviselők jelentős része tényleg sztrájkot kezdett. A bíróság szünetel. A városi tisztviselők nem jelentek meg hivatalaikban. Más hivatalokban folyik még a munka, de már egyes minisztériumban kezdetét vette a passzív rezisztencia. A minisztériumok tiltották és elhatározták, hogy komünikét ad ki, amellyel a sztrájkot törvénytelennek minősíti. A sztrájkoló tisztviselőket elbocsátják és bíróság elé állítják.

Kiutasították Pozsonyból Rakovszky István családját

Hattagu vegyes bizottság alakul a csehszlovák-magyar határcsúszások elintézésére

A magyar-csehszlovák határcsúszások elintézése kiküldendő vegyes bizottság ügyében a prágai magyar követ végre megegyezésre jutott a cseh külügyminisztériummal. Hattagu vegyesbizottságot foglalkoztatni, melynek három tagja magyar és ugyancsak három tagja cseh lesz. Benes külügyminiszter Prágában a képviselőház külügyi bizottságában nyilatkozatot tett, melyben kijelentette, hogy a bizottság három cseh tagját már kijelölték, míg magyar részről a külügyminisztériumban most folyik a tanácskozás a három magyar delegátus kijelölése tárgyában.

Benes beszédének érdekesebb passzusa az, melyben kijelenti, hogy Magyarországot nem akarják Európa előtt befeketíteni. Ellenkezőleg arról van szó, hogy köztünk jó viszony, nyugalom és jó szomszedság legyen.

A csehszlovákok részéről életbe léptetett retorziós intézkedéseket egyelőre még nem szüntették be. Legutóbb Csányi és Hidasnémeti között teljesen megszűnt a vasúti forgalom. A cseh lapok a forgalom megszüntetését azzal indokolják, hogy a cseh vasutasokat, akik átjöttek Hidasnémetire, hogy a szerelvényeket a magyar vasutasoknak átadják, addig, amíg a következő visszainduló vonatra várakoznak, magyar határőrök vették körül és minden lépésüket szorosan ellenőrizték.

Prágai jelentés szerint a magyar hatóságok a cseh határzár ellenrendszabályokkal feleltek és a vasútállomásokon nem engedték át magyar területre a cseh állampolgárokat. A cseh államvasutak utasították a vasutagazgatóságot, hogy menetjegyeket csak a határállomásig adjanak ki és podgyaszt is csak addig vegyenek föl. A postaforgalom

eddig még zavartalan.

A Szlovénia *Politika* jelenti Pozsonyból, hogy a kiutasított magyar családok között van Rakovszky István, a magyar képviselőház volt elnökének családja is, valamint több tekintélyes magyar család is.

Gimnáziumi tanárok sztrájkja

Ha május elsejéig nem kapnak drágasági pótlékot, beszüntetik az előadást

Noviszadról jelentik: A nagy mérvűket öltött drágaság arra készítette a noviszadi gimnázium tanárait, hogy komolyan foglalkozzanak azzal a gondlattal, hogy sztrájkba lépjenek. A gimnáziumi tanárok már régebben memorandumot intéztek a kormányhoz, amelyben kérték, hogy tekintet nélkül fizetési osztályra és szolgálati időre, az eddig élvezett fizetésen és pótlékokon kívül minden gimnáziumi tanárnak külön havi ezer dinár drágasági pótlékot adjon. A kormány a tanároknak ezt a követelését eddig nem teljesítette. A beogradi gimnáziumi tanárok a nyomozó anyagi gondok miatt nem akartak tovább várni, amíg a kormány végre elhatározza magát a tanárság követeléseinek teljesítésére és gyűlést hívtak össze, amelyen kimondták, hogy amennyiben a kormány a legrövidebb idő alatt nem teljesíti a követelésüket, május elsején sztrájkba lépnek.

Csütörtökön délután a leánygimnázium tanárai is értekezletet tartottak, amelyen a fiugimnázium tanárainak indítványát, hogy a leánygimnázium is csatlakozzon a sztrájk kimondásához, nem fogadták. A leánygimnázium igazgatója Vilics Márk képviselő ugyanis kifejtette, hogy bár nyomozó helyzetben élnek is a tanárok, még sem tartja időszerűnek a sztrájkot, mert a kormány ebben politikai tendenciát látna. A sztrájkhoz a leánygimnázium nem csatlakozik, hanem másnemű megoldást keresnek.

Az orosz tanárok, akik a mozgalomban részt vettek, szintén visszahúzódtak mert félnek, hogy sztrájk esetén elvesztenék állásukat. Egységes megállapodás a gimnáziumok között nem jött létre, elhatározták, hogy más megoldást fognak keresni.

— Valami jó orvosságot öreganyám? Irtam én már orvosságot. Mit lehet itt tenni? A jó Isten dolga most már, hogy segítsen.

De az öregasszony a fejét rázta.

— Valamit nekem is kell csinálnom, — mondta reszkető hangon. — Csak üljek itt így munka nélkül és nézzem őt? Ezt nem lehet, nagyságos ur. Valami orvosságot kell, hogy beadjak neki, vagy megkenjem őt, vagy más ilyenféle... Ne hagyjon itt anélkül, nagyságos ur.

Az orvos még mindig a papirdarabot taposgatta. Aztán az asszonyra nézett.

— Jól van hát, adok valami orvosságot.

Megvonta a vállát és felírt valamit a jegyzőkönyvébe. Kitépte a papírost.

— Itt van.

Aztán ránézett megegyezően a fiura, legyintett egyet, fogta a botját és kalapját, meghajtott fejjel, óvatosan kilépett az ajtón és tovább indult a csepergős őszi ködben.

Az öregasszony tisztességtudóan megvárta, míg elmegy, azután megfordította a kótyonyét, szorosabban kötötte a kendőt a fején, a láda aljából egy tarka zacskót vett elő, — kis tarka zacskót, amiben pénz csörgött, megcsókolta a fiut és indult. Az ajtó bezárta és háromszor keresztet vetett rá, hogy, mi odajár, ki ne nyithassa semmi gonosz lélek.

Csuszós volt az út a hegyoldalra és kövek gurultak szerteszét a lába alatt. Csatakos lett a szoknyája azonnal és a kendője is átázott. Ment, ment az egyre sűrűsödő ködben és kezében, a kis

zacskóban, csörgött a pénze és a könnyei egyre hullottak és a szíve olyan fájdalmas volt, hogy nem érezte, mikor a lábát felvérezték a kövek.

— Hová siet, öreganyám?

Egy ismerős ember állt meg mellette az út közepén. Felfelé igyekezett és pillent közben egy kicsit és beszélgetni szeretett volna. Az öregasszony felelt.

— Beteg a fiam, orvosságot megyek. Imádkozzon érte, Jakubecz ur, mert a jó Isten dolga most már, hogy segítsen.

Jakubecz ur megígérte, hogy imádkozni fog. Miért ne imádkoznék? Megígérte és indult tovább. S amint ment, ment felfelé a nehéz úton, az öregasszony könnyei nyomán, mintha a sárral keveredett könnyeknek valami bűvös erejük lett volna, egyre fájdalmasabbnak és lágyabbnak kezdte érezni ő is a szívet. És levéve a kalapját, alázatos szívvel imádkozni kezdett.

— Istenem, jó istenem, tartsd meg ennek az asszonynak a fiát.

Imádkozás közben aztán mindenféle az eszébe jutott, Csupa betegség. Az ő apjának a betegsége, aki sokáig kínlódott a tüdejével. Aztán az ő gyermekeinek a betegsége, akiket valami ragadós betegség lepett meg és kiválasztotta a két legszebbiket, hogy elvigye magával. Végül pedig, amire hosszú, hosszú évek óta nem gondolt, eszébe jutottak az ő betegségei is. És most enlékezett hirtelen, hogy nagy lázban feküdt egyszer és az ő anyja ott térdelt mellette a földön és sirt:

— Istenem, jó Istenem, tartsd meg a fiamat.

És mert az ő anyja olyan jó asszony

volt, megis hallgatta a kérését az Isten. Ime, megtartotta őt. Egészségessé tette. Eltűrtte, hogy néha rosszat is tegyen, kocsmába járjon, bajba kergessen valami árvalányt. Eltűrtte mind és megengedte, hogy harminc évig dolgozhasson a bányában és asszonyt meg gyermekeket adott neki, meg két unokát is bizony. Milyen jó az Isten, mégis. Ha akkor nem tartotta volna meg őt, mi lett volna? Vajjon akadt volna-e férje az ő asszonynak? és akadt volna-e helyette éppen olyan derék és tisztességes munkása a kincstári bányának?...

Megcsókálta a fejét. Nem valószínű, hogy akadt volna, mert az emberek rosszak és lusták. Meg azután a gyermekei nem születtek volna meg, az unokái sem... Az a két gyermek sem született volna meg, akik meghaltak aztán.

Megállt az úton Jakubecz ur megint és összeráncolta a homlokát. Az jutott az eszébe, hogy minek is születtek hát, ha ugys meg kellett halniok. Csak csupa szomorúság és fájdalmat okoztak bizony. De hát vajjon azok, akik életben maradtak, nem okoztak-e fájdalmat és szomorúságot? Mennyit kellett küzdenie, amíg felnevelte őket. Mennyit haszontalanokodtak. Mennyit bosszantották. Egyszer felejtették a pálinkásüvegét, másszor az egész vacsorát megették s mire ő hazajött, nem volt már otthon semmi. A legidősebb fiával szegénynek kellett vallania a bíróság előtt, egy tyúkot lopott egyszer és eladta. Az egyik lánya olyan keserves nyomorúságban él, hogy egyre azon töri a fejét, mit tegyen, hogy meghalhasson. És mennyi

Hivatalos magyar közlés

Bethlen és Kállay külföldi utjáról

Budapestről jelentik: A magyar kormány csütörtökön hivatalos közleményt adott ki gróf Bethlen István miniszterelnök és Kállay Tibor pénzügyminiszter külföldi utjáról. A magyar miniszterek eszerint előbb Párisba mennek, ahol a jóvátételi bizottsággal tárgyalnak, onnan pedig Londonba és Rómába utaznak, hogy az antant kormányait tájékoztassák. Az utazás célja főképpen az, hogy tájékoztatást nyújtsanak elsősorban Magyarország gazdasági helyzetéről és megismertessék azt a pénzügyi koncepciót, amit a kormány Magyarország gazdasági helyzetének megjavítására a legalkalmasabbnak tart.

Azt a hírt illetékes magyar helyen a leghatározottabban megcáfolják, mintha Magyarország ugyanolyan lépéseket akarna tenni, mint amilyeneket Ausztria tett. Az uttal kapcsolatban nincs szó külföldi kölcsönről, hanem arról, hogy Bethlen és Kállay szorgalmazza olyan zálogjogok föloldását, amelyek a békeszerződés szerint le vannak kötve.

Ujra leszállították a kiviteli vámokat

A gazdasági és pénzügyi bizottság határozatai

Beogradból jelentik: A miniszterek gazdasági és pénzügyi bizottsága legutóbbi ülésén a kiviteli vámok további leszállítását határozta el. A bizottság erélyesen folytatja a Stojadinovics pénzügyminiszter által inaugurált új gazdasági politikát, amely a jugoszláv termékeket versenyképessé akarja tenni a világpiacra, ami a dinárárfolyam kialakására is kedvező hatással van.

A leszállított vámtételek a következők: marha-, kecske- és báránybőr métermázsánként 800 dinárról 400-ra, vörös- és foghagyma 200 dinárról 30-ra, brizs liszt 120-ról 40-re, korpa 24-ről 15-re.

Szóba került az ülésen a vasuti talpfák kiviteli váma is. Megállapította a bizottság, hogy az eddigi elvámolási módszer — amely természetbeni szolgáltatásból állott, nem járt a kívánt eredménnyel és sok visszaélés forrása volt. Sok exportőr ugyanis félrevezette

szomorúságot kell elviselnie mindenkinek, míg csak meg nem öregszik.

Es akkor egyszerre fölnézett Jakubecz ur az égre, amit szürke, nehéz felhők takartak, fölnézett az égre, kezében a kalapjával és így fohászzkodott:

— Vajon nem lett volna-e jobb mégis, ha nem hallgatta volna meg az én anyámat az Isten?

Ott állt, bámulta az eget és csodálatos érzése támadt. Mintha érezte volna egy pillanatra a menyország üdvösségét. Nem kellett éreznie sem a teste, sem a lelke semmi súlyát. Sem nem fázott, sem nem éhezett, sem az eső nem csöpögött az arcára. Elfelelt minden bűnét és minden fájdalmát. Nem gondolt semmi gondjára. Így állt ott és megeredtek neki is a könnyei halkan.

De a háta mögött egyszerre zihálást és sietős lépteket halott. Valaki jött a sárban, a meredeken fölfelé. És Jakubecz ur, mintha a karjánál fogva ráuntották volna ki valahonnan, ott állt megint az utcán, a ködben és hátrafordult.

Az öregasszony jött már a patikából, rózsaszínű selyempapírosba csomagolt üveggel a kezében. Lihegett. Alig bírta már a lábait szegény. A szívére tette a kezét és megállt egy pillanatra.

— Ugy félek — mondta rekedten a sok sírástól. — Ugy félek... olyan sokáig tartott... Imádkozott érte, Jakubecz ur?

Jakubecz ur ránézett. Bölintott. — Imádkoztam — mondta csöndesen. És nézte, hogyan indul tovább a nehéz uton fölfelé a csepergős ködben az öregasszony, szegény.

a vámhatóságokat azzal, hogy speciális épületként szállították ki a talpfákat, ami nem esik vám alá. Ezért a bizottság az eddigi vámolási rendszert eltörölte és darabonként 15 dinárban állapította meg.

Ezenkívül a bizottság jóváhagyta azt

a szerződést, amelyet a közlekedési miniszterium a palánkai Jasenica részvénytársasággal kötött vagonjavításra. Ez a szerződés ugyanolyan feltételeket tartalmaz, mint a bródi vaggongyárral és a suboticei Ferrum-gyárral kötött hasonló szerződések.

Adakaleh szigetét a románoknak ítélték

Lausanneban

Izmed pasa és a román delegátus vitája

Lausanneból jelentik: A békekonferencia területi bizottsága szerdán egész délután ülésezett. A Dodekanezosz szigeteiről tárgyaltak, főleg Castellorizo szigetéről, mely egészen közel esik a kisázsiai partihoz s amelyet a törökök maguknak követelnek, míg a többiekét ellenvetés nélkül átengedik Olaszországnak.

Sir Horace Rumbold, a bizottság elnöke előrebocsátotta, hogy Castellorizán sohasem laktak mohamedánok, sem törökök s ezért ítélte ezt is Olaszországnak már az első békekonferencia, tehát most sincs helye elvi vitának.

Montagna olasz delegátus hivatkozott a török nemzeti paktumra, a mely egy rendelkezik, hogy Törökország csak olyan területeket igényelhet, amelyeknek lakossága török.

Izmed pasa az 1921. évi ouchy szerződésre utalt, amely ezt a szigetet török területnek ismerte el, majd heves vita után a bizottság úgy döntött, hogy Castellorizo jog szerint olasz terület.

Még hevesebb volt a vita Adakaleh szigete körül.

Diamandi román delegátus hosszú előadást tartott Adakaleh hovátartozandóságáról s közben éles szóváltásba elegyedett Jovanovics jugoszláv delegátussal aki egy megjegyzésében odavetette, hogy Románia jogához legalább is szó fér.

Izmed pasa természetesen Törökországnak követelte Adakaleht is és felhozta, hogy még három hét előtt is új török bírót nevezett ki az an-

gorai kormány Adakaleh szigetére, amelynek közigazgatását ezen a bírón kívül a török kormány egy tisztviselője vezeti. Az új török bírónak a román hatóság vizumot adott, hogy új állomáshelyére, Adakalehre juthasson.

Nagy derűtlenség támadt erre. Diamandi román delegátus pedig azzal akarta elűzni a dolgot, hogy a román hatóságoknak bizonyára sajtelmük sem volt arról, hogy az illető török bíró miért akar Adakaleh szigetére utazni.

A bizottság úgy határozott, hogy Adakaleh Románia fenhatósága alatt marad.

A tengerszorosokról szóló cikkely tárgyalásánál Izmed pasa azt az elvi kijelentést tette, hogy a már megkötött egyezményvel a vitát elintézték tartja csupán azt kívánja, hogy adjanak alkalmat Olaszországnak is a szerződés aláírására. Sir Rumbold Horace elnök azt válaszolta, hogy erre már felhívták az oroszokat.

A területi bizottsággal egyidejűleg a gazdasági bizottság is ülésezett. A 71—75. szakaszok voltak napirenden, amelyek miatt februárban az első békekonferencia eredménytelenül oszlott szét. Kimondta a bizottság, hogy ezeket a fejezeteket mindaddig függőben kell tartani, míg a politikai természetű elvi kérdések nincsenek tisztázva. Ebbe a törökök szívesen beleegyeztek, mivel most azt kívánják, hogy a gazdasági rendelkezéseket külön kell választani a békeszerződésről.

Nagy Ödönt és Gráber Lászlót letartóztatták

Államellenes üzemekkel vádolják őket — Nagy Ödön fogvatartását a vádtanács fentartotta — Grábert Suboticára hozzák

A suboticei államügyészség szerdán este letartóztatásba helyezte dr. Nagy Ödön ügyvédet, az országos Magyar Párt ügyvezető elnökét. Értésülésünk szerint a letartóztatás a külügyminisztérium leirata alapján történt. A külügyminisztériumhoz ugyanis olyan jelentés érkezett, hogy dr. Nagy Ödön 1922. év végén összeköttetést keresett a magyarországi ébredő szervezetekkel, s ennek érdekében a Magyar Párt pécsetjével ellátott s általa és dr. Gráber László által aláírt levelet is küldött Budapestre valamelyik ilyen szervezetnek. Dr. Nagy Ödön kijelentette, hogy a külügyminisztérium által az államügyészséghez áttett levél hamisítvány, az azon látható aláírások mindegyike hamis, s darva hamisítvány a pecsét is, sem a Magyar Párt, sem ő, soha nem keresett és nem tartott fent semminemű összeköttetést magyarországi szervezetekkel.

Az államügyész késő éjjelig tartó házkutatást fogantatosított dr. Nagy Ödön irodájában. A házkutatás a feljelentés adatainak megerősítésére semmit sem produkált. Az ügyészség az államvédelmi törvény alapján elrendelte dr. Nagy Ödön letartóztatását, amit nyomban fogantatosítottak is.

Csütörtökön Nagy Ödön védője, dr. Magarasevics Sándor utján fel-folyamodással élt a letartóztatást elrendelő végzés ellen. A felfolya-

modást a suboticei törvényszék vádtanácsa csütörtökön délelőtt tárgyalta, s a további fogvatartást rendelte el, elrendelte továbbá azt is, hogy a levélben látható aláírás megvizsgálásra a törvényszéki írásszakértőnek adassék ki.

Mit mond a védő?

Dr. Nagy Ödön letartóztatása nemzetiségi különbség nélkül nagy szenzációt keltett az egész városban. Dr. Nagy Ödönt sokkal jobban ismerik, hogyszem feltételeznék róla, hogy államellenes üzemeket folytat s hogy olyan írásbeli dokumentumokat ad ki, mint a külügyminisztériumhoz jutott levél.

Munkatársunk felkereste dr. Magarasevics Sándort, akit a letartóztatott Nagy Ödön védelmével bízott meg. A védő a következőket mondta:

— Dr. Nagy Ödön ügye a független bíróság előtt van, amely tárgyilagosan, bizonyítékok alapján hivatalos az ügyben dönteni. Az én meggyőződésem szerint dr. Nagy Ödön teljesen ártatlan s ez rövidesen ki is derül. A levél tartalmi és formai hamisított volta nagyon könnyen igazolható. Nagy Ödön aláírása nemcsak hamis, hanem a neve rosszul is van írva.

Dr. Gráber Lászlót is letartóztatták

Azon a levélen, amelyet a külügyminisztérium az ügyészséghez

tett át, hogy annak alapján a nyomozást megindítsa. dr. Gráber László aláírása is szerepel. Nagy Ödön kijelentette, hogy ez az aláírás is éppúgy hamisított, mint az övé. Az ügyészség azonban elrendelte dr. Gráber László letartóztatását és Suboticára való átszállítását is. Gráber csütörtökön Beogradban volt, ott fogantatosították a letartóztatást s Pancsevón át Suboticára szállították.

A letartóztatottak nem tekintik egyébnek mint muló incidensnek az egész letartóztatást. Annyira nyilvánvaló, hogy dr. Nagy Ödön és dr. Gráber László nem állnak ébredő szervezetekkel összeköttetésben s nem leveleznek erről, az állítólagos levélben a darva hamisításnak annyi nyoma látszik, hogy szinte nyilvánvaló, hogy olyan ember hamisította, aki sem az embereket, sem a viszonyokat nem ismeri.

A letartóztatásnak komoly jelentőséget tulajdonítanak Beogradban is. Maga az igazságügyminiszter intézkedett, hogy a vizsgálat gyorsan folytattassék le.

Horvát kritika

a pénzügyi politikáról

Rossz tanácsadói vannak a pénzügyminiszternek

Beogradból jelentik: A Novosti Bauer Markónak, a zagrebi GY. O. Sz. titkáranak nyilatkozatát közli a horvátországi gazdasági és politikai viszonyokról. Bauer nyilatkozatában többek közt a pénzügyi politikát is érinti. Véleménye szerint Stojadinovics pénzügyminiszter intenciói helyesek és célszerűek, csak az a baj, hogy tanácsadói ugyszólván alig ismerik a Száván-tuli tartományok gazdasági körülményeit. Különösen a deflációs politika az, amely nehéz helyzetbe hozza a horvát gyárpárosokat, akik több ízben eredménytelenül intervenáltak a pénzügyi politika ezirányú megváltoztatásáért. Horvát gazdasági körökben az a vélemény, — mondotta Bauer — hogy a pénzügyminisztérium nem egyenlő mértékkel méri a különböző tartományokat. Nem számol a zagrebi hitelkereslettel, amely sokkal nagyobb, mint a beogradi.

Szubotica elintézetlen ügyei

Pletikoszits főispán Beogradban

Pletikoszits András dr. főispán csütörtök reggel Jurics Marko képviselő társaságában Beogradba utazott, hogy több fontos városi ügy elintézését sürgesse meg a kormánynál. Értésülésünk szerint ezek között több olyan határozat szerepel, amelyeket a városi közgyűlés már régen megszavazott, amelyeknek a jóváhagyása azonban az illetékes szakminisztériumokban még mindig késik és így végrehajtásuk egyelőre lehetetlen.

Közbe fog járni Pletikoszits főispán annak érdekében is, hogy a múlt közgyűlésnek a városi napilap alapítására vonatkozó határozatát a kormány hagyja jóvá, hogy a városi takarékpénztár nyomdájának szükséges átalakítása után a miniszteri jóváhagyás hiánya ne késleltesse a napilap megjelenését.

Összefüggésben van a főispán utazása az adóketések ügyével is, amelynek kérdésében szintén tárgyal a főispán a pénzügyminisztériumban, egyrészt az adóketető bizottságok kinevezéséről, másrészt pedig az adóketésnél követendő alapelvekről. Ezzel egyidejűleg megsürgeti Pletikoszits főispán a pénzügyminisztériumban a tíz százalékos állami adórészesedésnek előleg alakjában való kiutalását is, amelynek ügye most már hónapok óta késik.

Ezen kívül Pletikoszits főispán még több fontosabb ügyben folytat tárgyalásokat Beogradban, ahonnan valószínűleg pénteken már vissza is érkezik.

CIRKUSZ

Időmeghatározás I. 1913-ban

— Hogy mikor is volt, kérlek, az a bizonyos értekezlet a málnaszörp-ültetvények belterjes kihasználása ügyében? Vári csak, mindjárt megmondom egészen pontosan... hopp, ha jól eszlek, akkor történt ez az izé... megálljunk csak... na igen, amikor a Jenő kölesönadta a tizenháromforint huszat és a pénzzel elutaztam két hétre Kairóba, mert oda adtam randevut Chimay hercegnőnek... emlékszel még rá, mi?... csodálatos nő volt, barátom, csodálatos nő... vele mentem yachton Marseilleba, onnan pedig Párisba, mert toaletteket akart csináltatni Paquinéval és sürgönyileg kellett pénzt kérnem hazulról, hogy kifizethessem... De mégse... nem lehet, hiszen Párisból direkt jöttem Budapestre, mert lejárt közben a szabadságom, éppen csak megfürödhettem közben a Lidón... természetes, a málnadolog két évvel hamarabb történt, husvétkor... nem, nem, karácsonykor, persze, hogy karácsonykor... 1909-ben... erre az évszámra mérget vehetsz, apám, onnan emlékszem ilyen pontosan, mert a banketten, amikor a Heidsick már a fejembe szállt és nem tudtam magamról, valaki kiemelte a zsebemből a duplafedeli, svájci arany remontoíromat, amit egy évvel előbb, 1908-ban kaptam Helsingforsban, amikor ott jártam a filoxera-gyárosok nemzetközi kongresszusán, emlékébe egy angol lordtól... az öreg tudniillik együtt oroszán vadászott Indiában a sógorommal, aki megmentette az életét... Szóval 1909 decemberében... ha szükséged van rá, a napot is meg tudom mondani, mert a feleségemnek fel van írva, hogy mikor ruccantunk át Sanfranciskóba, már pedig ez két nappal az értekezlet után volt. Mi van ott? Az a pár ház, amik karcolják a felhőket? Képzelheted, hogy untam magam, barátom...

II. 1923-ban

— Hogy mikor is történt, kérlek, az a bizonyos tranzakciónk a pénzliptácaon a negyven millió alaptőke fel-emeléssel? Hadd töröm kissé a fejem, megmondom én mindjárt... Hát ugye, két évvel rá, hogy visszatértem a hadifogságból, akkor tartóztatták le a sógorom harmadszor... Nem... nem Brüsszelben, rosszul tudod... ez az eset Milano mellett történt vele, amikor kémnek nézték... azzal vádolták, hogy ki akar kémlelni egy datolyapálmát, hogy hogyan nő rajta a datolya... persze szó sem volt erről, a sógorom egyáltalán nem foglalkozik politikával... sokkal óvatosabb ember. A mit te említesz, a brüsszeli letartóztatása, az nem a harmadik volt, hanem a hetedik... ugyanakkor ítétek engem is négy heti elzárásra íltott határátlépés miatt Münchenben... a legkomolyabban, ma sem tudom, hogy Münchenben hol fordul elő a határ? Szóval a harmadik letartóztatása után... igen, igen, már tudom... négy hónappal ezelőtt, hogy elrendelték ellenem a vizsgálati fogságot Lhasszában, mert a lámat becsületen sértettem, Trencsén-telepre érkeztem, ahol éppen eljárás folyt a feleségem ellen... ki is utasítottak bennünket, noha mint ecuádori menekülteket nem lehetett volna a szabályrendelet értelmében... ezért voltunk kénytelenek elutazni... 1921 nyarán... na látod, rájöttem végre mégis... Titikaka-tóhoz. Ott laktunk az egyenlítő mellett, a Rák-érfőtől jobbra a harmadik házban. Ebből következtetem, hogy annak

az izének az alaptőkével novemberben kellett lenni, amikor momentán szabadlábban jártam... hogy mondd, november huszonharmadikán?... hova gondolsz? November huszonharmadikán már rég a Sing-Sing-i fegyházban voltam, hiszen — ha talán visszaemlékszel rá — tizenkilencedikén akartak kivégezni... Az alaptőkefelemelés hetedikén történt, hetedikén... Szép idők voltak azok, barátom...

SKIZ.

Jugoszlávia és Ausztria megegyeztek Olaszország ellen?

Rómából jelentik: Az *Agenzia Itallica* című lap tudósító-ügynökség, amelynek szoros kapcsolata a fascis-tákkal közismert, a következő közleményt adta ki: Egyes diplomáciai körökben, amelyek rendesen jól vannak értesítve, híresztelés kelt szárnyra, amelyet fentartássaladunk tovább. Arról szól, hogy

a beogradi és a bécsi kormány között tárgyalások indultak meg egy konvenció megkötése céljából, amely szerint Jugoszlávia háború esetén zavartalanul vonulhatna át csapatait Észak-Tirolon.

Az olasz kormány ugyane forrás szerint az ügy részletei felől teljesen tájékozva van s a maga részéről megtette a szükséges óvatossági intézkedéseket.

A hírt Beogradból nem erősítették meg.

Uj rend

a tartózkodási engedélyek kérvényezésénél

Személyesen kell jelentkezni a rendőrfőkapitány előtt

Az utóbbi időben nagyon sok már régebben huzódó tartózkodási engedélyt intézett el a suboticei rendőrség. Ezek között több kérvényt elutasítottak. A kérvények elutasítása következtében néhány nap óta újabb kiutasítások rémhíre terjedt el a városban.

Megállapítható ezzel szemben, hogy *ezeknek a híreknek nincsen semmi alapja* és egyes szórványosan előforduló eseteken kívül eddig nem történt más, mint hogy a régebben beadott tartózkodási engedélyeket bírált most el a városi tanács tömegesebben és ezek között néhányat elutasított. Arról azonban nincs szó, hogy az ilyen állampolgárokat tömegesen kiutasítják.

A tartózkodási engedélyek megszerzésénél új rendet vezet be a suboticei rendőrség. Eddig úgy a külföldi utlevelek meghosszabbítását, mint a tartózkodási engedélyeket a bejelentő hivatalban intézték el. Ezentúl azok, akik itt utlevéllel tartózkodnak és az utlevél érvényességének meghosszabbítását akarják kérni, ezt személyesen *Karakasevics Gábor rendőrfőkapitánytól* kérhetik csak. Az idegen állampolgárok tartózkodási engedélyére vonatkozó kérvényükkel is *először a főkapitánytól kell jelentkezni* és csak azután adhatják be az általa már láttamozott kérvényt.

Karakasevics főkapitány kijelentette munkatársunk előtt, hogy azokat a kérvényeket, amelyeket nem nála adnak be, a hatóság nem is fogja figyelembe venni. Hangsúlyozta a rendőrfőkapitány azt is, hogy a kérvényező tartózkodjanak minden intervenció igénybevétele nélkül, mert tartózkodási engedélyek ügyét a hatóság ugyanis a törvények és idevágó *rendeletek* értelmében intézi el.

Nagyatádi védi a munkabér-javaslatot

A magyar nemzetgyűlés csütörtöki ülése

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés csütörtöki ülésén folytatták a munkabérjavaslat tárgyalását. Elsőnek nagyatádi Szabó földművelésügyi miniszter szólt föl, aki részletesen megindokolta a javaslat szükségességét. Kijelentette, hogy a kormányt a javaslat megalkotásánál elsősorban az az intenció vezette, hogy a munkásokat a munkaadók diktatúrája ellen megvédje. Nagyon szeretném — mondotta — *hogya a birtokosaink nagyobb része megértene a kor intő szavát és a maguk részéről odahatnának, hogy a munkás találja meg a megélhetését Magyarországon.* Hajlandó a javaslaton módosításokat eszközölni, sőt hajlandó magasabb pénzbüntetést is megállapítani arra az esetre, ha a munkaadó munkásait a törvényjavaslat rendelkezéseinek kijátszásával megrövidíti. Az ellenzék sürü közbeszólásai kísérik szavait, amikor arról beszél, hogy a kisgazdapárt nem árulta el a falut, legkevésbé pedig ő, aki mint mezőgazdasági cseléd kezdte pályafutását. A paraszt szó — mondotta — amivel a nemzetgyűlés egyik tagja nemrégiben a falu dolgozó népét illette sértés az ellen az osztály ellen, amely Magyarország boldogulását segíti elő. Hiába akarják magyarázni, a földműves nép tudja, hogy a paraszt elnevezés egyet jelent az ő lebecsülésével. Csak arra mondják hogy *paraszt, aki durva, buta, neveletlen és tisztességtelen.* Tiltakozik az ellen a vád ellen, mihely a javaslat az Omge-ban készült volna. A földművelésügyi minisztérium készítette a javaslatot a pártok megbízottjainak részvételével. Nagyon sajnálja, hogy a szociáldemokraták nem vettek részt az előkészítésben.

Szobotica földjeit

nem fenyegeti agrár-revizio

Bérbeadott a város 250 hold csantavéri földet

Subotica város tulajdonában kevés föld maradt, mert ezeknek nagyrészt a határmegállapítás alkalmával s az agrárreform következtében elvesztette a város. A tavalyi agrár-revizio rendkívüli károkat okozott a városnak, nemcsak a nagyterjedelmű újabb földek átvétele miatt, hanem azért is, mert az agrárreforma igénybevett földeket a város már bérbeadta és vissza kellett szolgáltatni az érdekelteknek a bérösszegeket is.

Az idén nem adta bérbe a város még azokat a földeket sem, amelyeket nem vettek igénybe az agrárreform céljára, mert a tanács attól tartott, hogy a tavalyihoz hasonló eset ismétlődhetik meg és egy újabb agrár-revizio esetén a már bérbeadott földeket is igénybevehetik.

Mivel azonban ezideig nem történt intézkedés a suboticei földek igénybevétele iránt és a törvények értelmében most, a tavaszi mezőgazdasági munkálatok idején már nem is történhetik ilyen intézkedés, ezért a város a *Csantavéren* még rendelkezésre álló 250 hold rövid bérletű földjét most bérbeadta és holdankint átlagos 1295 dináros árat ért el. Így a város a bérbeadott földekért egy évre mintegy 32.000 dinár bevételt ér el.

Az agrárhivatal értesítése szerint az agrárminisztérium elrendelte, hogy azokat a parcellákat, amelyeket dobrovoljacok részére adtak ki, abban az esetben, ha a dobrovoljac nem jelentkezett a föld átvételére és

megművelésére, *telesben* visszaadandók eredeti tulajdonosaiknak. Ha a dobrovoljac később se jelentkezik a föld átvételére, akkor az ilyen parcellák természeténél fogva el kell árverezni és a befolyó összeget a telepítési alap javára a pénzügyigazgatóságnak kell beszedtetni.

Ily parcellák Subotica környékén csak egész csekély számban vannak és ezekre nézve a városi tanács végrehajtja a rendeletben foglaltakat.

Befejezték az apatini földtagosítást

tizenegy hold a tagosított terület

A Bácsmegeyi Napló munkatársától

Múlt év őszén kezdték meg az apatini földtagosítás előmunkálatait, amelyet 1914-ben a háború kitörése miatt kellett abbahagyni. Ez a munka tovább tartott a megváltozott viszonyok folytán, mint ahogy azt tervezték. Három mérnök munkája lehetővé tette, hogy ez a régen huzódó ügy végleg lekerüljön a napirendről. A *Bácsmegeyi Napló* megírta annakidején, hogy a tagosítást meglehetősen hűvösen fogadták az érdekelt gazdatársadalom körében s hogy nem egy viharos gyűlést idézett fel.

Most, hogy ez a munka befejeződött, megállapítható a kedélyek lecsillapodása még a javaslat legkitartóbb ellenzőinél is. Ezt az ügyet *közmegegyezésre* intézik el.

A mérnöki munkálatok után most veszi kezdetét a jogi munka, amelyet *Masirevics* sombori törvényszéki bíró vezet és amelynek egyik fontos teendője a földparcellák fölbecsülése.

Illetékes helyen nyert információ szerint egészen bizonyos, hogy a nyár végén minden gazda birtokában lesz a tagosítás folytán nekijutott földnek.

A tagosítás alá kerülő földterület tizenegyezer holdat tesz ki. Marad ötezer hold a kincstár tulajdonában, amit házilag fognak rendezni.

Novisad építkezik

177 házépítésre kértek engedélyt a mérnöki hivataltól

Novisad város fejlődése napról-napra rohamosan halad előre, a fejlődésnek azonban, amit a főbb hivataloknak Novisadra való áthelyezése is erőteljes tempóban siettet, szemelláthatóan nagy akadály a lakáshiány, ami itt talán még jobban érezhető, mint az ország bármely más városában.

A nagy lakáshiány miatt az építkezések is erős tempóban indultak meg, amit azonban az egyre növekvő drágaság és a pénzhiány újabb csaknem teljesen megbénított. Novisadon mindennapi látvány a *pénzhiány miatt félbemaradt építkezés*. Van olyan ház, mely már a harmadik gazda kezében van, mert az előző kettő az építkezés alatt levő házat kénytelen volt eladni, minthogy a bank beszüntette az építkezési kölcsönt. Sok jel van azonban arra, hogy e tekintetben most javulás áll be. A mérnöki hivatalhoz egyre-másra érkeznek kérvények építési engedélyek kiadására és az abbamaradt házaknál is megjelennek a munkások, hogy folytassák a munkát.

Az idén a mérnöki hivataltól 177 földszintes, 5 egyemeletes és egy kéteemeletes ház építésére kértek engedélyt, ezenkívül régi házhoz 33 földást — újabb szobákat, melléképítményeket, irodákat stb. — építettek. A lakásokhoz 70 konyha építést jelentettek be, tehát a 178 új

házban csak 70 lakás lesz. Az új házak kisebb részét különböző intézetek építik, míg legnagyobb részük családi ház. Ha az építkezés a mostani mederben halad, akkor felülmúlja a tavalyit, mert bár tavaly 609 házra kértek engedélyt, melyben 268 lakás lett volna, ezeket azonban nem mind építették meg, sok helyütt el sem kezdték az építkezést, míg az idén a bejelentett építkezéseket mind megkezdték úgy, hogy bizni lehet a novisadi nagy lakáshiány csökkenésében.

HIREK

•••

— **A varsói jugoszláv követ Beogradban.** Beogradból jelentik: Simics Jása varsói jugoszláv követ Beogradba érkezett, ahol kihallgatáson jelentkezett a királynál.

— **Milkó Izidor jubileuma.** Dr. Milkó Izidor ez évben ünnepli írói működésének ötven éves jubileumát. Dr. Milkó Izidor írói működésén kívül is megbecsülhetetlen kulturértéket szerzett Suboticának. A város társadalmának kötelessége tehát ezt a ritka jubileumot Subotica városához méltóan megünnepelni. A jubileum előkészítése érdekében vasárnap f. hó 29-én d. e. 10 órakor a városháza tanácstermében dr. Pletikoszits András főispán elnökölte alatt értekezlet lesz. Az előkészítő bizottság értekezletén való szíves megjelenésre kérünk minden érdeklődőt.

— **A csehszlovák követ Pasics miniszterelnöknél.** Beogradból jelentik: Seba csehszlovák követ csütörtök délután meglátogatta Pasics miniszterelnököt.

— **Ismét felveszik a Trieszt-Zagreb-i telefon-kapcsolatot.** Beogradból jelentik: Legközelebb megnyitják a sokáig megszakadt Trieszt és Zagreb közötti közvetlen telefonvonalat, aminek közgazdasági szempontból nagy jelentősége van.

— **Tegnap volt a yorki herceg esküvője.** Londonból jelentik: Tegnap ment végbe a yorki herceg házassága Lady Elizabeth Bowes-Lyonnal. A király ebből az alkalomból az Andrást adományozta a yorki hercegnek.

— **Nem fizetik a kocsiadót.** A subotica kerületi pénzügyigazgatóság rendelete értelmében a hintók, autók és kerékpárok után 1923. évre járó luxusadót január hó 15-ig kellett volna befizetni a pénzügyigazgatóság pénztárána. A kocsi-kerékpártulajdonosok nagy része azonban a mai napig sem fizette be luxusadóját. A pénzügyigazgatóság most a késedelmes fizetők ellen eljárást indít és a luxusadó összevételét kérésesét rója majd ki minimálisan büntetésűl.

— **Bérmozgalom a novisadi zsidó hitközségben.** Novisadról jelentik: A novisadi zsidó hitközség tisztviselői, élükön a rabbival, fizetési mozgalmat indítottak. Ötven-százszázalékos fizetési követelnek. A zsidó hitközség tanácsa vasárnapi ülésén foglalkozik a bérmozgalommal.

— **Salvy-Süveges Aranka bucsu-hangversenye.** Salvy-Süveges Aranka, a művészi kvalitásairól Suboticán is jól ismert operatársnő külföldi turnéjának megkezdése előtt május 5-ikén este Suboticán bucsu-hangversenyt rendez gazdag és nívós műsorral. A hangverseny iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg és jegyek már most kaphatók a Kurir hangversenyirodában.

Harmadfélmillió dinár forgalmi adót fizettek Szuboticán egy hónap alatt

A kerületi pénzügyigazgatóságnál fizetendő forgalmi adóösszegekről vezetett kimutatás szerint a költségvetési év kezdetétől, vagyis 1922. év augusztus hó 1-től 1923. év március hó 30-ig 2.600.000 dinár forgalmi adót fizettek a subotica kereskedők. Ez a hatalmas szám egy százaléka annak az összegnek, amely a subotica kereskedelmi forgalmat jelenti. A város legnagyobb forgalmu vállalata negyedévenként átlag harmincezer dinár, a legkisebb vállalat pedig ugyanazon idő alatt 32 dinár forgalmi adót fizetett.

A pénzügyigazgatóságtól kapott értesülésünk szerint nagyon sok kereskedőnek van forgalmi adóhátraleka. Ezeket, ha április hó 30-ig nem fizetik ki adóhátralekukat, büntetéssel fogják sújtani. A pénzügyigazgatóság ismételten felhívta az adóhátralekosokat, hogy adóhátralekaikat a kitűzött határidőig fizessék be.

— **Hatálos csónakszerencsétlenség.** Novisadról jelentik: Április 24-ikén, kedden délután Szerbkeresztur és Novikanizza között a Tiszán át akartak több csónakon kelni. A csónak felfordult és Blazsics Ilija 64 éves ember, Dimitrov Misa 57 éves, Miladinov 27 éves és Polgár István 14 éves gyerek, akik benne ültek, valamennyien belefulltak a Tiszába. A község előjárója, Blazsics Zsiván, valamint Szyetozár Ilics, akik szintén a csónakban voltak, megmenekültek.

— **Ellenőrzik a hittankönyveket.** Novisadról jelentik: A vallásügyi minisztérium leiratot intézett az összes iskolák igazgatóihoz, hogy szigorúan ellenőrizzék a hittanoktatást, mert a minisztériumnak tudomására jutott, hogy egyes iskolákban nem szerb nyelven tanítják a hittant.

Meg vagyok mentve, mert kezdődik a szezon

*Diadalmasan nevettek magamban,
Kajánul és némán,
Ezentul Palicsról írok,
Ha nem lesz, mint ma sincs, témám,
dió.*

— **Tolvaj alkalmazottak.** Ilyen címmel írt közleményünkre Zónai Ferenc annak megállapítását kéri, hogy Müller János kereskedő üzletében elkövetett lopásokban semmi fele része nem volt, ennél fogva valótlon az a híresztelés is, hogy a rendőrség letartóztatta.

— **Kövezik a sentai utcákat.** Senta város tanácsa már régebben elhatározta, hogy a város forgalmasabb utvonalait kiköveztetni és teljesen rendbehozni. A kövezéshez szükséges anyagot már beszerezték és még április hó folyamán megkezdik a munkát.

— **Katolikus kántor bigámiaja.** Sztarakanizsáról jelentik: Budai Imre római katolikus kántor még a forradalom alatt Sztarakanizsára került segédkántorj minőségben. Itt megismerkedett egy helybeli kisgazda lányával, aki megszerette és akivel törvényesen meg is esküdtek. Rövid házasság után kiderült, hogy Budai Imre még 1911-ben megnősült Makón, ahol jelenleg is él első felesége. Apósa feljelentette a szédelgő kántort, akit letartóztattak. Budai kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy nélkülözött és állását is elveszték volna tőle, ha nem nőül meg rögtön.

mert május elsején egy, a pénzügyigazgatóság által kinevezett ellenőrző bizottság fog eljárni a késedelmes fizetőkkel szemben.

Ugyancsak köteles minden gyár-ipari és kereskedelmi vállalat április 30-ig a kitöltött forgalmi adó-vallo-mási ívét két példányban a pénzügyigazgatóságához (10. számú szoba) beküldeni, tekintet nélkül arra, hogy évi bruttó jövedelme meghaladja-e vagy sem a 360.000 dinárt. A beküldendő forgalmi adóívek közül az egyiket az 1921. évi bruttó jövedelmet, a másikon pedig az 1922. évi bruttó jövedelmet kell feltüntetni.

A határidő lejártá után a mulasztók meghallgatása nélkül, a beszerzett adatok alapján fogja a bizottság májusban és júniusban megtartandó tárgyalásain a forgalmi adó összeget megállapítani. Ebben az esetben azonban felebezésnek semmi esetre sincs helye.

— **Csalt a búzával.** Horgosról jelentik: Dobó Szilveszter horgosi buza-kereskedő, aki állandóan szállítója volt a Lékó-féle gőzmalomnak, hosszú időn keresztül megkárosította a malmot olyanformán, hogy a mázsálójegyen feltüntetett súlymennyiséget rendszerint *tízszerezésére* kijavította és a nagyobb súlynak megfelelő összeget vette fel. Amikor manipulációira rájöttek, letartóztatták. Kihallgatásakor kiderült, hogy a csalással szerzett pénzből lovakat, ruhákat és kerti berendezési tárgyakat vásárolt.

— **Véres harcok Tripoliszban.** Rómából jelentik: Április 21-én hajnalban három olasz katonai osztag véres harc után elfoglalta Agedabilt, a fölkelő tripoliszi szenussza-törzs emiri székhelyét. Az olaszok vesztesége 4 halott és 26 sebesült. Az olasz kormány közölte a szenusszai emirrel, hogy a fölkelés retorziójaképpen megszüntnek tekinti a vele kötött összes szerződéseket.

— **Végetért a párisi nagy szabósztrájk.** Párisból jelentik: Az uri-és nőiszabók munkaadóinak szindikátusa hosszas tárgyalás után megállapodott a munkások szakszervezeti bizottságával és így létrejött a béke. Csütörtök reggeltől kezdve minden műhelyben megkezdődött a munka, a mesterek beszüntették a kizárást és visszavették valamennyi munkásukat.

— **Bombamerénylet a numerus clausus miatt.** Krakóból jelentik: A krakkói Jagello-egyetem rektora, dr. Mathanson ellen kedden éjjel ismeretlen tettesek merényletet követtek el. Erős robbanóanyaggal töltött bombát helyeztek el lakásajtójának külsőbe alá, amely éjfélkor felrobbant, anélkül azonban, hogy bárkinek baja történt volna. A lakás közelében azonban nagy körzetben a házak ablakai betörttek. A merénylettel a nemzeti demokratapárthoz tartozó diákszövetkezet gyanúsították, akik nagyon haragszanak a rektorra a numerus clausus tervezelet ellen elfoglalt elutasító magatartása miatt.

— **Felgyújtotta a kedvese házat.** Novisadról jelentik: Hebriz István bácsföldvári földműves udvarolt a zsidó hitközségi temetőben alkalmazott Varga Julisnak. Hebriz később elhídegült, a veszekedések napirenden voltak és Hebriz január 7-én éjjel bosszúból a nőre gyújtotta kis házikóját, amely tövig leégett. A novisadi törvényszék csütörtökön tartotta ebben az ügyben a főtárgyalást és Hebrizet szándékos gyújtogatás büntetéseért 2 évi és 6 hónapi börtönrre ítélte.

— **Ily Lászlót felmentették a zsarolás vádjától.** Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék csütörtökön tárgyalta Ily László ügyét, akit annak idején lázadás, gyilkosság és magánlaksértés büntette miatt 13 évi fegyházra ítélték, de Hortfőy kormányzó amnesztiát adott neki. Ily 1922 szeptemberében Paletta Jenő főhadnaggyal együtt megszarolta Grosz Pál butorkereskedőt, akit az ébredőkkel fenyegetett meg, az esetben, ha nem fizet ki Paletta főhadnagynak egy hatezer koronás differenciát. Moldován Géza ügyész vádbeszéde után, amelyben emlékeztetett Ily Club-kávéházbeli gyilkosságára, a törvényszék bizonyítékok hiányában felmentette a zsarolás vádjától.

— **Szerecsen tenorista hangversenye Bécsben.** Bécs zenei szenzációja egy néger tenorista, akit Lorand Hayesnek hívnak és tegnap a Kleine Musikvereinsalban óriási sikert aratott. Néműl énekelte Mozart-dalokat és programján Berlioz, Brahms, Schubert, Hugo Wolf is szerepelt. A bécsi kritika a legnagyobb elismerés hangján emlékezik meg a szerecsen tenoristáról.

— **A novisadi fakereskedők gyűlése.** Novisadról jelentik: Szerdán délután a fakereskedők gyűlést tartottak, amelyen a hatóságoknak azt az intézkedését tárgyalták, hogy a város területén levő fetelepeket, tekintettel a tűzveszélyre, a városon kívül kell elhelyezni. A város erre a célra három helyet ajánlott fel: a strandfürdő melletti, a csatorna melletti és a temerini kapunál levő területet. A fakereskedők gyűlésükön kifejtették, hogy a felajánlott helyek — a strandfürdői területen kívül — csak az esetben lennének alkalmasak fetelepek elhelyezésére, ha előbb nagy feltöltési munkálatokat végeznének. Így tehát kéri a várost, hogy hagyják meg őket továbbra is a jelenlegi helyen.

— **Százkoronás váltópénz.** Budapestről jelentik: A pénzügyminisztérium elhatározta, hogy alluminiumból ötven és száz koronás váltópénzt fog veretni.

— **Verekedés az országúton.** Bácsstopoláról jelentik: Tóth Ferenc topolai lakos hazafelé tartott sógorával. Györi Andrásval és ennek Pál nevű fiával. A két férfi, akik már régebről haragosai voltak egymásnak, most szóváltásba keveredtek, aminek az lett a vége, hogy Györiék rárohantak Tóthra és agyba-főbe verték. A félhalott embert arrajáró utasok szabadították ki a feldühödött rokonok kezei közül. A súlyosan sebesült Tóthot eszméletlenül szállították lakására, a brutális rokonokat pedig letartóztatták.

— **960 lovat adtak el a pécsi exportvásáron.** Pécsről jelentik: Csütörtökön ért véget a pécsi lóexportvásár, amelyre a környékbeli lótenyésztők közel 2000 lovat hajtottak fel. A vásár első két napján alig történt eladás, mert az eladók olyan magas árakat kértek, hogy a vevők tartózkodtak a vételtől. A vásár harmadik napján azonban már a felhajtók a lovakat kedvező áron bocsátották áruba. Ennek következtében hihetetlen tempóban indult meg a vétel és a vásár befejezéséig 960 ló cserélt gazdát. A vásár nagy és nemzetközi méreteit igazolja az a körülmény, hogy a Devizaközpontban milyen különböző pénznemek folytak be. Az eddigi kimutatás szerint a külföldi kereskedők már beszállítottak 100 angol fontot, 115.000 lírát, 250.000 szokolt, 1.020.000.000 márkát, 831.000.000 osztrák koronát. Ezenkívül óvadékkal garantálták, hogy 30 napon belül beszállítanak további 28.000.000 márkát, 2.020.000.000 osztrák koronát és 50.000 szokolt. Az államkivitel illeték címén 55 millió koronát, forgalmi adó címén 11 millió koronát kaptak.

Mariola arckrém a legjobb arcápoló!

Hegyi Elza és Káldor Boriska szoborral estélye. Hegyi Elza, a kiváló magyar ének- és előadóművész és Káldor Boriska a nagytehetségű budapesti klasszikus táncművész április 28-án, szombaton este fél 9 órakor tartják a városi színházban estélyüket. Hegyi Elza a magyar versnek és dalnak finomszavú interpretálója, aki bizonyára meg fogja hódítani a szoborral közönséget is, Káldor Boriska pedig épp a napokban, április 22-én aratott a budapesti Vigadóban rendezett második klasszikus táncestélyen olyan ószinte sikert, amelyről valamennyi budapesti lap méltó és elismerő szavakkal emlékezett meg. A két magyar művész estélyére jegyek a Kurirnál kaphatók.

Bázasság. Cselikovic Frida és Hajdu Márton házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett).

Látogatás Tutankh-Amen sírjához és Magyarországra. Magyarországnak nevezetes vendége lesz a nyáron. Burton Holmes, a világhíres amerikai utazó aki 36 év óta minden évben bejárja a világnak valamelyik részét s a téli hónapokban utazásáról előadásokat tart Amerika valamennyi nagyobb városában. Burton Holmesnek több millió főnyi állandó törzsközönsége van Amerikában, 1500 klubbal van állandó szerződése, hogy ott előadásokat tartson és az utján felvett mozgóképeket ott bemutassa. Magyarországon még sohasem volt. Ezen a nyáron Tutankh-Amen sírját és Magyarországot látogatja meg. Május elején érkezik a híres világotutazó az United States Line President Harding hajóján Brémába, ahonnan először Egyiptomba megy 8-10 főnyi személyzetével, akik a mozielvételeket készítik. Egyiptomban körülbelül kéthónapig marad, július első napjaiban Magyarországra, ahol szintén 6-8 nappal szándékozik tölteni.

Ha Ószivácra utazik ne felejtse el felkeresni Freudenthal Sándor vendéglő-éttermét. Pontos és figyelmes kiszolgálás! Elsőrendű ételek és italok! Közel a vasútállomáshoz.

A Vojnich díjjal jutalmazott gróf Bethlen István: „Egy élete” című regénye kapható 25.- dinárért a Kurir könyvkiadónál Suboticán.

Az UT a világ leghíresebb plakátja. Kapható mindenütt. Ára 3 dinár.

A művész közönség fotográfusa Reményi fotóművész, Rudičeva ul. 4. I. em.

SPORT

Összeállították a válogatott csapatot. A válogató bizottság csütörtökön ülést tartott, amelynél összeállították a Temesvárra menő válogatott csapatot. A bizottság tizenhárom játékost jelöl ki a turára. A csapat a következő: Virág—Kuluncsics, Beleslin—Sercsics, Ströbl, Ördög—Polyákovics, Kovács II, Varga II, Marcikics, Slezák, Tartalék: Copko és Csete. A válogatást általában szerencsésnek lehet mondani. A csapatot az alszövetség részéről Horvátky Fábos szövetségi kapitány és Máziacs kíséri.

Held bevonul. A Sand kiváló középfedezete, Held, mint értesülünk, május 5-én bevonul katonai szolgálatra. A válogató bizottság emiatt nem állította be a válogatott csapatba.

A sombori Sport el akarja halasztani az Amatőrrel való mérkőzését. A sombori Sport beadványt intézett az alszövetséghez, amelyben kérte, hogy a vasárnapra eső bajnoki mérkőzését a sombori Amatőrrel elhalasztassa. Az alszövetség a Sport kérelmét elutasította, miután nyilvánvalónak látszik, hogy csupán azért akarta a mérkőzést elhalasztani, hogy a bevonulások következtében erősen meghendikepelt Amatőrrel kerülhessen össze.

Starakaniza megóvta az Sz. M. T. C.-vel való mérkőzését. A Starakanizai SC az alszövetségben óvást terjesztett be az Sz. M. T. C.-vel a múlt vasárnap lejátszott mérkőzés ellen. A beadványban a starakanizsaiak azzal indokolták óvásukat, hogy az Sz. M. T. C.-ben igazolatlanul szerepelt a Sandból átigazolt Óvári.

Novisad-Beograd válogatott mérkőzés. Novisadról jelentik: A novisadi válogatott csapat vasárnap Beograd válogatott csapatával fog mérkőzni Beogradban. A novisadi válogatott csapat a következő felállításban fog szerepelni: Nemes—Gricsko, Dudás—Weisz, Schvemm, Rozsik—Spiller, Lerch, Reznics, Sivics, Szaraz. A csapat összeállítása meglehetősen jól sikerült és ha győzelmet nem is tud elérni, mindenesetre sok munkát fog adni a beogradai válogatottnak.

TÖZSDE

Novisadi terménytőzsde, április, hó 26. Változatlan irányzat mellett elkelt 65 és fél vagon árú. Bácskai buza 453.60 dinár. Tengeri, prompt 260—262.50 dinár. Tengeri májusi szállításra 260 dinár, júniusi szállításra 275 dinár. Április-májusra, dalmát államásra 292.50 dinár. Liszt 0-ás 662.50, Zab 287.50—290 dinár. Korpa, papírszákbán 150 dinár, durva korpa, jutászákbán 235.50 dinár.

Beograd, április 26. Zárlat: Páris 6.50, London 750, Milano 477, Genf 1750, Newyork 96, Berlin 634, Prága 287/5, Bécs 01364, Budapest 185, Brüsszel 561.50, Amsterdam 3765, Szófia 7250.

Zürich, április 26. Zárlat: Berlin 00187 (00185), Holland 214.25 (215.50), Newyork 550.25 (548), London 255.855 (254.2), Páris 36.75 (37), Milano 27.50 (27.25), Prága 16.39 (16.2750), Budapest 0.10, (0.10.75), Beograd 5.60 (5.55), Vaisó 0.0115 (00117), Bécs 000.77.52.50, bélyegzett 000.77.52.50.

Budapest, április 26. Zárlat: Amsterdam 2014, Berlin 1719, London 22925, Milano 255, Newyork 5150, Páris 349, Prága 153, Bécs 7525, Zürich 940. Valuták: Napoleon 19000, Dinár 52.50, Márka 1750, Lei 2350, Font 23950, Lira 260, Dollár 5170, Francia frank 354, Svájci frank 950, Osztrák korona 730.

Értéktőzsde: A csütörtöki tőzsde szilárd nyitással kezdődött. Az üzleti forgalom később elbágyadt és vesztett lendületéből, de az árfolyamok nagy része így is az utolsó zárlat szintje fölé emelkedett.

Bankok: Magyar Hitel 47.000, Osztrák Hitel 15.925.

Bányák: Ált. Köszén 378.000, Kohó 108.000 pénz, Salgó 163.000.

Nyomdák: Athenaeum 32—33.000, Rigler 20.000.

Közlekedési vállalatok: Tröszt 25.000, Nova 26.750—27.000, Államvasút 115.500. Faipari vállalatok: Ófa 53.500, Hazai Fa 16.000, Lichtig 2250—2500, Lignum 11.950, Viktória Butor 3400.

Vasművek: Kistarcsai 17.750, Ganz Villamossági 295.000, Kaszab 18.600, Fegyver 280.000, Schlick 31.250, Hofherr 59.000, Vegyipar Gép 13.500 pénz.

Különtételek: Phöbus 11.200, Karton 33.000—33.500, Szalámi 9500, Izzó 103—103.500, Pamut 50.000, Östermelő 62.750, Brassói 104.000, Mezőhegyesi 92.000, Magyar Cukor 530.000, Georgia 161.000, Gschwindt 106.000.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel. d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

Bör- és nemfbetegnek Somborban rendel. dr. Koralek lakásán (Weidinger-palota I. emelet) délelőtt 8—10 és dél után 2—4 között. Salvarsan-oltások vérbaajosoknak.

ABácsmegyei Napló 113-ik számához

Akt június 30-ig ezeket a szelvényeket összegyűjti és beküldi, az 1/2 évi időtartamra baleset ellen

1000— dinár erejéig halál 2500— dinár erejéig rokkantság

esetére a Rossija-Fonciere biztosító és viszontbiztosító társaságnál díjmentesen biztosítva lesz

KÖZGAZDASÁG

A kereskedelmi minisztérium az új gyárak adókedvezménye ellen. Gazdasági és ipari körökben nagy izgalmat kelt a kereskedelmi és ipari minisztériumnak az a terve, hogy a jövőre megvonja az ujonnan épült gyárvállalatok adókedvezményeit, a mit a volt Monarchiához tartozott területeken a törvény biztosít az új vállalatok számára. A régi szerbiai törvények szerint ugyanis az új gyárak is tartoznak adót fizetni és semmi kedvezményben sem részesülnek és a minisztérium most ezt a törvényt akarja az egész királyság területére kiterjeszteni. A becskeréki kereskedelmi és iparkamara most felterjesztést intézett a kereskedelmi minisztériumhoz, amelyben rámutat az adómentesség megvonásának hátrányaira és kéri, hogy a kedvezményt a törvény alapján a belföldi ipar fejlesztése érdekében továbbra is biztosítsák az új gyáraknak, mindaddig, míg a parlament az új ipartörvényt meg nem alkotja.

Cipészek részére legmodernebb fazon FASAROK

celluloiddal bevonva állandóan raktáron Juzbašić Nikola i Dimitrijević bőkerekedők Beograd Kolarčeva u. 2

Malomszerelésben jártas

4-5 asztalos azonnal felvétetik.

Székely Bertalan gőzmalmában Ada Bácska. 3136

Arcbőr ápolására

a legjobb szer, szeplő és kiütés ellen állandóan tiszta, szép és fiatal arcot biztosít

„JOLLY” SZAPPAN

Nagyan és kicsinyben eladja Petar Petrović i Belovič Beograd Knez Mihajlova 13. Telefon 6—37. 2668

PINTÉREK FIGYELMÉBE!

Rendkívül nagy készletünk más vállalkozás miatt tölgg- és bükk donga, kész hordó készletünket, 1 új „Stahler” pintérgépet 15—25 százalékkal olcsóbban mint bárhol másutt ELADJUK.

NOVOSEL, OGRIZEK i DRUG MECHANIKAI HORDÓGYÁR, OSIJEK

LALASINCI (BERZOVAI)

M É S Z

Románia legjobb minőségű közismert, fával égetett hófehér mész azonnali szállításra megrendelhető: BOROS & CZUCKER faterkedőknél ARADON

DAMASTSZÖVÉSZEZET!

MENYASSZONYI KELENGYÉK tiszta lenből békebeli minőségben. ASZTALNEMŰEK, ÁGYNEMŰEK, KÁVÉSTERITÉKEK, TÖRÜLKÖZÖK, A JOURBAN és A JOURNÉKUL művészi kivitelben készülnek MONTALION LAJOS műszövőnél, Subotica I. Jukičeva ulica 35. Ugyanott fia tanoncok felvétetik. 2366

Rajjai Cementgyár R. T.

vezérképviselője: Goldfahn Bertalan és Társa Telefon 201. Sombor Telefon 201. Ajánl elsőrendű portlandcementet

vagontételekben minden állomásra gyárból szállítva kisebb tételekben sombori raktárból. 2431

Széna-villa, kaszanyél, kapa-, ásó-, lapát-, fejsze- és csákányok jutányos árban beszerezhetők

Danilo Gergurov i Sin cégne! Kérjen árajánlatot! Sombor

NYILTÉR.

Molon Kulcsár József vegyeskereskedését megvettem, felhívom esetleges hitelezőit, hogy követelésüket április 30-ig jelentsék be.
3170 **Lakatos József kereskedő**

Klopfér Sándor itteni lakosnak, Rudicseva ulica 1. szám alatti házban levő, szeszkimézési üzletét ügyfelem Stera Samu vendéglős, itteni lakos megvette. Hitelezők követeléseiket irodámban 8 nap alatt jelentsék, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.
Subotica, 1923. április hó 25.
3165 **Dr. Ruby Gyula**
ügyvéd

Szerb-magyar nyelvben tökéletesen jártas ügyvédjelöltet

ugyszintén

egy alkalmazottat

aki a szerb-magyar nyelvet tökéletesen bírja és írógépen jártas ügyvédi irodámban azonnal felveszek **Dr. Ludajic Vitomir ügyvéd Senta.** 3164

Értesítjük tisztelt vevőinket, hogy üzletünket Sokolska ul. 2 alól Fra Ješe trg 6. alá a barátok temploma során helyeztük át — ahova két jobb házból való fiut tanulónak keresünk.

További szives támogatást kérünk.

Kiváló tisztelettel

Neuhaus és Kalmár
festékkereskedők

3150

NUNKÁSTÁRSÁK!

A „Ferrum“ Részvénytársaság vasuti kocsijavító műhelyének összmunkássága védelmi sztrájkban áll.

Hirdetmény.

A stari-bečeji kir. közjegyző előtt 84/1922 szám alatt kiállított felhatalmazás alapján az alulírott Bácsstiszamelléki Hitelbank R. T. mint a Stari-bečeji Első Takarékpénztár és Hitelbank egyesülés folytáni jogutódja eladja utó javaslat folytán újból a stari-bečeji telekkönyvi 4567 számú betétben 12. helyrajzi szám alatt (Tisza szálloda) bejegyzett házbt szabad kézből, nyilvános árverésen, amelé folyó évi május hó 10-én d. u. 3 órakor a bank helyiségében fog megtartani.

Elfogadtatik írásbeli ajánlat zárt levélben is, amely 80.000 dinár bánatpénzzel foglalóul az árverés megkezdéséig a banknak átadatik. Az árverési feltételeket minden köznapon délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig a banknál lehet megtekinteni.

Stari Bečeje, 1923. április hó 23-án.

Bácsstiszamelléki Hitelbank R. T.

3169

Igazgatóság.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Landesz Károly ur fűszerkereskedését megvettem. Felkérem a hitelezőit, hogy követeléseiket 8 napon belül jelentsék be, mert a későbbi követeléseket nem veszem figyelembe.

B. Topola, 1923. április 22.

Tisztelettel
Toth János

fűszerkereskedő.

2994

Értesítés.

A Palotás-féle henteráru-üzletet Rudicseva ulica 2. átvettem és azt ujonan átneveztem s. hó 28-án megnyitom. Kérem a mélyen t. közönség szives támogatását. **VUKOV MIHÁLY** hentes

Reszelővágó műhely.

Használt reszelők újragátása a legmodernebb német gépekkel

Gjuro Hehn i Drug

OSIJEK I. Beogradska u. 21 — Telefon 578

Elvállal újragátásra használt reszelőket és fűrészeket, melyeket a legrövidebb időn belül felelősség mellett kijavít, hogy azok

az új reszelőket teljesen pótolják.

Az üzem technikai vezetése 30 éves gyakorlattal rendelkező szakemberek kezében van ami a kifogástalan kiszolgálást garantálja.

Szigoruan szolid munka és szabott árak

Arányozék kiváratra bérmentve. 1869

Tüzmentes**pénzszekrényeket**

és

okmányszekrényeket

ujjonnan készít és régiéket javít

Kirschner Mihály Sombor

Svein Roka ulica 8.

Állandó nagy raktár! 176

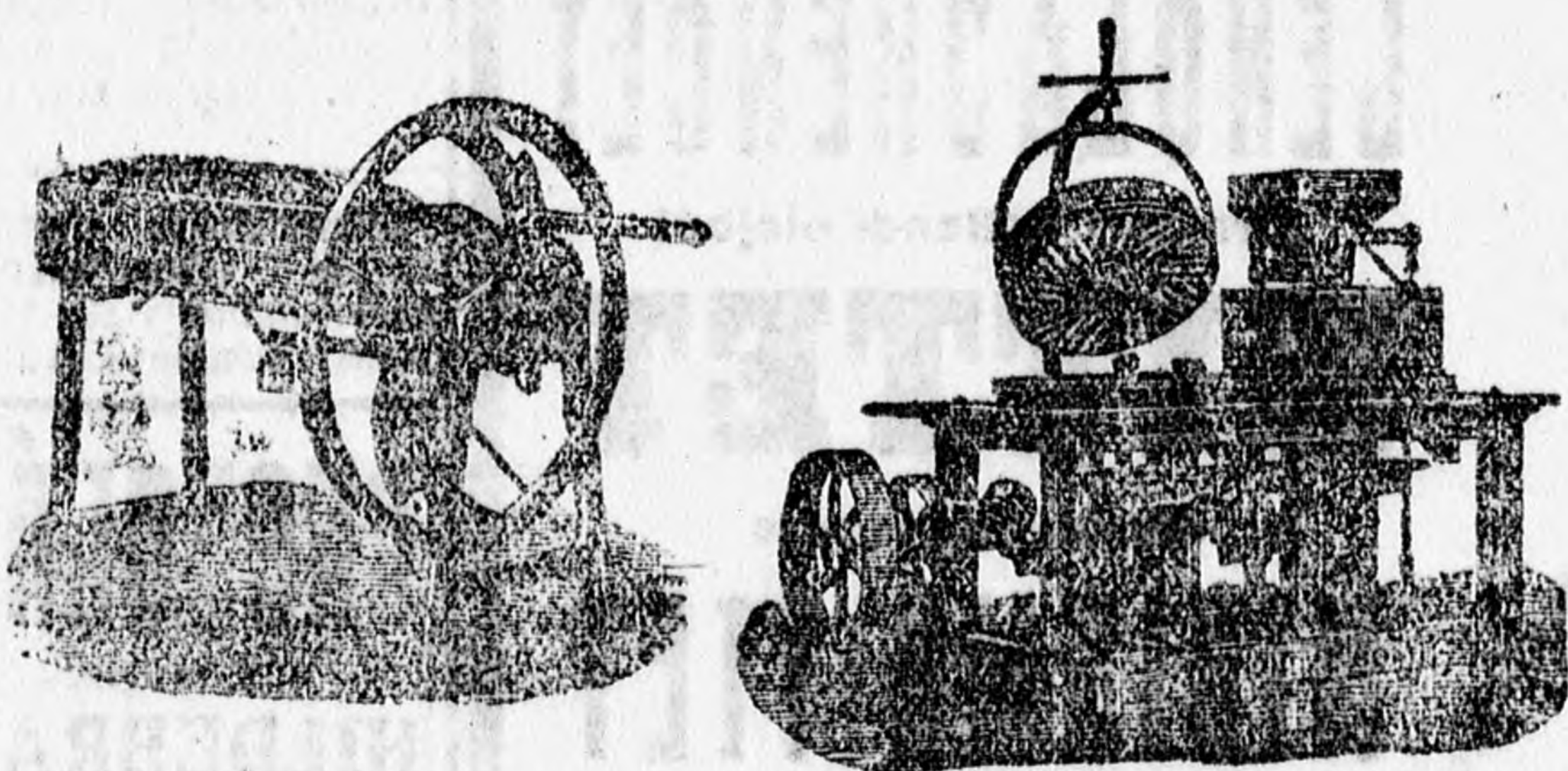
UTAZÓK és ÁTUTAZÓK FIGYELMÉBE!**EBÉD, VACSORA, LAKÁS**

45 dinár

EUGEN SZÁLLODA SENTA**ÚJ SZABADALOM**

Kézi erőre szerkesztett anyaghornyolt tetőcserépsajtolókat és gerinccserépsajtolókat jutányosan szállít s az érdeklődőknek díjmentes felvilágosítással szolgál a feltaláló

Klima Ferenc anyaggyárspecialista, Péczol.

ZIKMUND és TÁRSAI NOUSAD
GÉPGYÁR és VASÖNTŐDE.

Előállítunk mindennemű szürke és rézöntvényt saját valamint hozott minták után. — Gyártunk és raktáron tartunk mindennemű mezőgazdasági gépet, malomberendezéseket, transmissiókat stb. Vállalunk mindennemű gépjavitást, magánjáró átalakítást, épületlakatos munkákat és fogas-, valamint csavarkerekek marását.

Malomhengerek csiszolását és rovátkolását gyorsan és pontosan végezzük.

Ugyanott eladó:

1 28—30 HP. szivógázmotor, egy stabil 10 HP. 6.5 Atm. Röck István gyártmányu gőzgép, mindössze 2 évig volt használatban. Két darab „Márta“ gyártmányu 3 tonnás teherautó. Egy darab 40 HP. Rochet-Schneider Lyon gyártmányu személyautó. Különböző használt vízvezetéki és forrcsővek.

Az összes itt felsorolt gépek kifogástalan állapotban jóállás mellett olcsó áron kaphatók.

Első Sombori Kocsigyár

Kérjen árajánlatot!

Kérjen árajánlatot!

Készít:

mindenféle új hintókat, vadász- és hajtókocsikat a legjutányosabb árban

Vállal:

mindenféle hintó-javitást, legjobb munka, mérsékelt árak mellett.

Saját kárpitos műhely

készít és javít matracokat, sailonokat és börgarnitúrákat.

Kubikos talicskák

téglagyári és egyéb tragacsok, vasalt és vasalatlan állapotban.

Kész hintók állandóan raktáron.

Elvünk: elsőrendű munka, mérsékelt árak!

1923

TELEFON; 19.

A ZAGREBI MINTAVÁSÁR LÁTOGATÓI

ne mulasszák el a 351. sz. kiállítási hely megtekintését!

I. Osječka Tvornica za Preradu Drva D. D. Osijek

ELSŐ OSIJEKI FAIPARI R. T.

Lerakat: Zagreb, Gajeva ul. 12. Int. tel. 2-41

BUTOROK

2939

csak a legszolidabb kivitelben polgári lakások, hálószobák, keményfából 7000 dinártól kezdve, uriszobák, kárpitozott butorok, minden árban, iroda, szálloda és gyógyintézeti berendezések.

LEVELEZÉS

»Harmania« bővebb levelet kér »Fortuna« jeligére post. rest. Subotica. 3090

FOGLALKOZÁS

Papucsos - segédt felvezetek magassarku munkára, Balog Marton, Bajski put, Subotica. 3090

Megbízható kocsis azonnalra felvétetik Bergermalomban. 3144

Masírozó, ki a hideg gyógykezelésben teljes jártassággal bír, azonnal felvétetik. Pašičeva-utca 12., Gőzfürdő. 3138

Tanuló felvétetik Kirinits József vas- és fűszerkereskedőnél Ada. 3137

Több száz hold cukorrépa termeléséhez olyan gazdasági ismét keresünk ki a cukorrépatermelésben nagy gyakorlattal és jártassággal bíró. Ajánlatok bizonyítványmásokkal e lap kiadójába küldendők »Cukorrépa« jeligére. Ugyanott répatermelésben jártas munkafelügyelők felvétetnek. 3146

Budapesti Zene-akademiata cselló-órákat ad. Lázár, Harambašičeva 12. 3149

Cukrász-segéd, önálló munkás, állást keres. Jártas makaróni-, deszert- és kávéöntéle csokoládé-bonbonok előállításában. Cim: Csirják-cukrászda, Pančevo 3129

Szolid nőt szakácsnőnek felveszek ki a kevés házi-tenedőket is elvégzi. Levelek: Gyógyszertár Deliblat címzendők. 3127

Szakképzett tímár, nős, önálló munkaerő, állandó alkalmazást keres. Cim: Pernecker János tímár, Novigrad. 3154

**MEGNYILT
UJRA
a régi jó hírnevű
Szabados-hentesüzlet**

a Városház épületében (volt hatósági husszók) ahol legjobban és legolcsóbban szeresheti be összes hentesüzletét. Folyó hó 29-től pedig naponta friss marha-, borjú- és sertésbús kapható. Vízszeládóknak nagy kedvezmény. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltek.

**Uj és használt
ZSÁK**

**PONYVA
ZSINEG**
állandóan raktáron, a legolcsóbb napi árakban
Gombos Lajos
Sombor (Husplac)
Telefon 19 Postafiók 41.

Könyvelő és levelező, aki gabonaszakmában jártas, kerestetik. Ajánlatok kéretnek Schlesinger Dezső céghez Zsombolya címre. 3123

Utazót, nőtlent, ki a Vojvodinában mint ügynök járatos, nagy százalékos fizetéssel azonnali belépésre keresünk. Ajánlatok Subotica postrestant »Agilis« jeligére. 3117

Deutsches Fäulein wird gesucht zu meinen 7-jährigen Mädchen, Karl Scheinberger Getreidehändler, Topola, Bácska. 3116

Keresek két mérlegkészítőben jártas munkaerőt: önálló munkához értők előnyben. Fizetés személyes jelentkezéskor meg egyeztetés szerint. Levélbeli ajánlatokra is válaszolok. Radek Béla mérlegkészítő, Vel.-Kikinda. 2958

Főmunkári állást keresek, 30 évi gyakorlattal rendelkezem, csak jobb malomban állandó állásra reflektálok. Cim a kiadóban. 3155

Jobb kiszolgálóleány felvétetik a Bedő-trafikban. 3180

Subotcai textilnagykereskedés keres azonnali belépésre egy kereskedősegédt, aki utazásra is vállalkozna. — Ajánlatok »Ügyes« jeligére fizetési igény megjelölésével e lap kiadóhivatalába kéretnek. 3181

VÉTEL-ELADÁS

Csaknem új kereszthuro, vasszerkezetű Produktiv-zongora, többféle ékszer, komplett alumínium konyha-edény eladó. Frankopanska-utca 33. 3145

Vegyeskereskedés, 35 éves, régi jó üzlet, sajtgyárral, teljes berendezéssel, magyar-szerb nagyközségben, más vállalat miatt azonnal eladó. Löbl ügynök, Városi-kávéház.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg mellékelendő.

Magánvos. Máv. golyóscséplőt, 6-osat, 48 colost, megvételre keresek. Papp megvételre keresek. Papp főgépész, staribocseji villanytelep. 2829

Hofherr és Schranz gyártmány, 6 lóerőű láncos magánjáró lokomobil eladó. Friedmann Ignác és Társa Subotica, Sučićeva-utca 1. 3099

Subotcától másfelőlányira, öt perc a vasúthoz, három láncos hegy-völgyvel, téglagyárnak aranybánya, eladó. Bővebbet postafiók 3 Pačir. 3132

Magyar állami 8 HP, 10 légkörnyomással, jó állapotban levő cséplőgarnitúra teljes felszereléssel, 16 éves. Kiss István vendég-lősnél, Staramoravicán.

Egy 8 HP cséplőgép és egy szivógázmotor eladó Beresényi Jánosnál, Temerin. 2972

Gyázkocsi, gyertyatartók, négy nagy lölepel és többféle temetkezési felszerelések eladók Tóth András kereskedőnél Senta, Djene Branovačkog-utca 16. 3011

Muharmag

minden mennyiségben kapható
GUTMANN JENŐ
iroda: Vukovićeva u. 9 Raktár: Cara Lazara u. 4.
Telefon 90.

Bánáiban 110 hold jóminőségű föld, 30 hold kaszálóval, vetéssel, új tanyaépülettel, élőholltal holdanként 11.000 dinárért eladó. Czubafy József tulajdonos Ada, Bácska. 3066

**HÜVÖSVÖLGYI
PARKSZANATÓRIUM**

BADAPEST I, HIDEGKUTI-UT 78.
Klimatikus, fizikális és diétás gyógyintézet ideg- és beibetegeknek; fűzőknek hízókura. — Nagy fekvőcsarnok. — Legelsőrendű konyha. — Előjegyzéseket a nyári időnyre elfogadunk

Jófejta felős - kecskéket fiaikkal keresek megvételre. Párducz Vince, Ada.

Egy zongora eladó. Érdeklődni Vendéglő a három kalaphoz. Vel.-Kikinda lehet. 3114

Daráló - malom, ujonnan felszerelve, 28 colos függőleges kövel, szabadkézből eladó Baranyai Istvánnál, Staramoravicán. 3017

Homoktűtő hintó, kütűtő, eladó, Aleksandrova-ut. 9, emeleten. 3143

Eladó tűzifa, 400 öl a Dunaparton. Bővebb felvilágosítást ad Moser István, Apatin. 3153

Megvételre keresünk nagyobb mennyiségben tejkanakát. Ajánlatokat az ár megjelölésével Sajtgyár Bočar Banat címre küldendők. 3160

Egy jókarban, üzemben levő, 85 cm. széles, öntött állvánnyal bíró és plusvalenival ellátott gyapjúfeldolgozó-gép, továbbá egy gyapjútepő és egy teljesen felszerelt járgány szabad kézből eladó. Bővebbet Spasoje Somborac harisnyakötő, Ada, Bácska. 3163

Megvételre keresünk 30 lóerős gázmotort, 15 atmoszférás légtartányt kompresszorral, Villamos blockcentrale, Osijek. 3175

Olajos hordókat veszek. Klein Géza, Telefon 53, Subotica. 3168

KÜLÖNFÉLE

Prima tűzifa kicsinyben és nagyban, aprítva is, kapható M. Lozović fakereskedés, Baruna Trenka trg 3, Laktanyával szemben.

Here-föld kiadó volt Rackó szálláson, a város alatt.

Elveszett Jóbik István névre szóló fényképezőigazolvány. Megtaláló adja le a kiadóban. 3135

»Itofant« gyermekétápszer szerencsés összetételű és az orvosok által sokszorosán elismert gyermekétápszer. Kapható minden gyógytárban és drogériában. Főraktár Hercl (volt Wachsmann) drogéria, Telefon 165, Postai széküldés. 1769

Elkölözés miatt egy főforgalmu fűszerüzlet lakással együtt átadó Sencanski put 1. Kaszárnya mellett. 3130

Foto-cikk: u. m. Agfa, Hauf, stb. lemezek, valamint Mimosa-papír, vegyszerek, stb. 20% engedmény minden gyári árjegyzékből. Deutsch optikusanál Subotica, Aleksandrova-ut 7. 3163

Szeplőt, málfoltot három nap alatt eltávolít a Pinter-féle Fifi-krem és kölni-víz használata. Kapható kizárólag a Pinter-gyógytárban, nagytemplom mellett. 2896

Kovács-szén, egyenrangú a pécsi szénnel, vagon-telekben és kicsinyben a legkedvezőbb árban kapható. Jovan Sijačić fa-és szénagykereskedő. — Telefon: 839. 2492

Üzlethelyiség mellékhelyiséggel, a főtér közelében, átadó. Bővebbet a kiadóban. 3176

25-én este egy csomó kules elveszett, megtalálóját jutalmat kap a kiadóban. 3178

Üzemnagybővítés miatt eladó egy Első Magyar Gépgyár által készített, 7 légkörnyomású gőzkazán, Hofmann-gőzmalom, Mokrin. 3161

Mister Herkules minden eddig megjelent száma kapható a Kurir könyvkiadónál Subotcán. 3167

Francia hajfestő: fekete, barna színben, illom hajszesz, schampon, brillantin, kölni-víz kimérve. Kapható Illés-gyógytárban főpostával szemben. 2417

Intelligens, jó megjelenésű akvizitőröket felvesz a »Kékmadar« jugoszláv kiadóhivatala. Subotica, Vojv. Putnika trg 14. 3174

Különbejárati butorozott szobát villanyvilágítással keres május 1-ére fakereskedő. Sienkievičeva-ut. 24.

CHOKOLÁDÉ

a világhíru
**HILDEBRAND
SAROTTI és
HELLER cégek**
gyártmányából óriási mennyiségben ÉRKEZTET és a legjutányosabban kapható
ILIJÁ SÁGI-nál
Subotica, Husplac.

LENOLAJKENCÉT
(firniszt) hollandi olajból
KITTET
Üvegek részére
MINIUMKITTET
saját gyártmányut
minden mennyiségben ajánl

MOSTER, tvornica laka d. d. ZAGREB, Mesnička ul. 13.

Mielőtt
vendéglőjét Goldner Testvérek
szállodáját, kávéházát, cukrászdáját
berendezné
kérjen árajánlatot

Goldner Testvérek
Jégszekrénygyártó Subotica, Jugovića ul. 20.
Készítünk és legolcsóbb áron szállítunk komplett szálloda, kávéház, cukrászda és éttermi berendezéseket, jégszekrényeket, sörkímélőeszközöket, fagyaltgépeket, fagyaltapparatokat és azokhoz szükséges alkatrészeket, rézcsapokat, különböző levegőszivattyúkat, autogennek hegesztett levegőkazánokat és cincsöveket, gyáraknak, malmoknak rézöntvényeket. Vesszünk ócska és hulladékfémeket a legmagasabb napi áron. — Telefon 134.